

*** El Gust per la Lectura**

**Formació instrumental
Formació de persones adultes
Curs 2014-2015**

El gos dels Baskerville Arthur Conan Doyle

**Guia de lectura
Dossier per a l'alumnat**

El gos dels Baskerville
Arthur Conan Doyle
Versió adaptada per Núria Pradas

Guia de lectura
Noemí Bagés Fortacín
Núria Ivern Moretó
Curs 2009-2010

Versió adaptada per a l'Educació d'Adults 2015

Departament d'Ensenyament
Servei d'Immersi3 i Ús de la Llengua
Servei d'Ordenaci3 Curricular de l'Educaci3 d'Adults

Els continguts d'aquesta publicaci3 estan subjectes a una llic3ncia de Reconeixement-No comercial Compartir 3.0 de Creative Commons. Se'n permet c3pia, distribuci3 i comunicaci3 p3blica sense ús comercial, sempre que se n'esmenti l'autoria i la distribuci3 de les possibles obres derivades es faci amb una llic3ncia igual que la que regula l'obra original.

La llic3ncia completa es pot consultar a:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/es/deed.ca>

Índex

Presentació.....	2
Introducció a la novel·la de detectius.....	4
A. El gènere detectivesc.....	5
B. Detectius i detectives.....	8
El gos dels Baskerville, d'Arthur Conan Doyle.....	14
A. Abans de llegir.....	15
1. Arthur Conan Doyle.....	16
2. Sherlock Holmes.....	18
3. L'autor i el personatge.....	20
4. El clima en El gos dels Baskerville.....	21
B. Durant la lectura.....	24
1. Activitats de comprensió lectora.....	25
2. Pas a pas.....	30
C. Després de llegir.....	41
1. Qui és qui?.....	42
2. El detectiu.....	43
3. El narrador.....	44
4. El criminal.....	44
5. La trama.....	46
6. El text.....	49
7. Emulant Holmes... o l'assassí.....	51
8. 221b de Baker Street.....	52
Font de les imatges.....	54

Presentació

Aquest dossier se centra en l'estudi d'una obra emblemàtica d'un dels autors més representatius del gènere policíac detectivesc, Arthur Conan Doyle.

Es tracta de la novel·la *El gos dels Baskerville* (*The Hound of the Baskervilles*), considerada per un sector de la crítica literària la millor novel·la de detectius de la història. En aquesta narració, el cèlebre detectiu Sherlock Holmes i el seu ajudant, el Dr. Watson, han de descobrir un assassí que, segons el parer de moltes persones, és sobrenatural. Raó i superstició se superposen en un paratge sinistre i perillós.

La guia de lectura que teniu a les mans és una versió adaptada i reduïda del dossier "Novel·la de detectius" del programa El Gust per la Lectura¹. S'ha adaptat amb la finalitat d'adequar les activitats del dossier original a la versió de la novel·la adaptada en Lectura Fàcil per Núria Pradas², en la qual es basa aquesta guia de lectura.

La guia està formada per dos blocs diferenciats: d'una banda, la guia didàctica i, de l'altra, el quadern de l'alumne, que recopila les activitats proposades. En la guia didàctica, destinada al professorat, hi trobareu el solucionari de les activitats.

El quadern de l'alumne està format per dos blocs:

- D'entrada, una breu introducció al gènere de detectius, en la qual es treballa el gènere (origens, característiques i principals autors), i se'n distingeixen les tipologies narratives: novel·la enigma, novel·la policíaca i novel·la negra. També s'hi referencia el seu conreu als Països Catalans. A manera de joc, es repta els alumnes a posar a prova la seva capacitat d'observació, de deducció i d'anàlisi, amb la intenció d'engrescar-lo a identificar-se més fàcilment amb el personatge que ha d'investigar els fets narrats.
- A continuació, el bloc d'activitats al voltant de l'obra treballada. L'estructura que presenten és la següent:
 - Un apartat amb activitats per realitzar abans de llegir, que

¹ N. Bages Fortacín i N. Ivern Moretó: "Novel·la de detectius". Dossier El Gust per la Lectura, curs 2009-2010, Departament d'Ensenyament, Servei d'Immersion i Acolliment Lingüístics. <http://www.xtec.cat/web/projectes/lectura/gustperlalectura> [Consulta febrer de 2015]

² A. Conan Doyle (2010): *El gos dels Baskerville*. Adaptació de Núria Pradas. Barcelona: Castellnou. (Col·l. Kalafat, 22)

tenen l'objectiu d'introduir l'autor, motivar els alumnes i fer estableixin connexions amb coneixements adquirits anteriorment.

- Un segon apartat en el qual es treballa profundament la comprensió del text. Algunes activitats estan organitzades per capítols a fi de facilitar al professorat de marcar el ritme de lectura que cregui oportú.
- En darrer lloc, un apartat amb activitats per fer després de llegir. Les activitats que hi apareixen pretenen fer reflexionar sobre la forma i el contingut de l'obra escollida i el foment de la creativitat de l'alumnat.

Les activitats proposades són de tipologia diversa, amb la intenció que cada professor pugui triar les que consideri més adequades.

E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *

Introducció al gènere de detectius

E L G U S T P E R E L G U S T P E R E L G U S T P E R
L A L E C T U R A * L A L E C T U R A * L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R E L G U S T P E R E L G U S T P E R
L A L E C T U R A * L A L E C T U R A * L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R E L G U S T P E R E L G U S T P E R
L A L E C T U R A * L A L E C T U R A * L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R E L G U S T P E R E L G U S T P E R

1. El gènere detectivesc

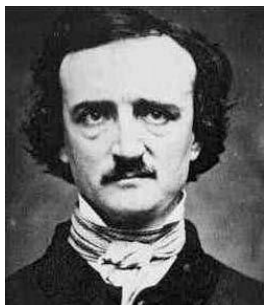
1.1 Llegiu atentament el text següent sobre escriptors i escriptores del gènere de detectius. Us servirà d'introducció per a fer la pròxima activitat.

Entre el 1828 i el 1829, l'exprefecte de policia de París Eugène-François Vidocq publicava les seves memòries professionals. Va ser un èxit de vendes i l'antecedent del [gènere](#) que, encara no dues dècades després, fundaria [Edgar Allan Poe](#). Les seves novel·les protagonitzades pel detectiu Auguste Dupin constituïren les bases del gènere detectivesc: *Els crims del carrer de la Morgue* (1841), *L'assassinat de Marie Roget* (1842) i *La lletra robada* (1842-43).

Tot i això, seria [Arthur Conan Doyle](#) (1859-1930), amb les novel·les protagonitzades per Sherlock Holmes, qui populitzaria un gènere que encara avui es conrea per un gran nombre d'escriptors i escriptores. La prova del seu èxit és que Agatha Christie (1890-1976) es va convertir en l'escriptora britànica més traduïda.

Als Països Catalans, el gènere es va introduir a partir de 1908 en forma de traducció: els primers autors foren, precisament, Arthur Conan Doyle, Edgar Allan Poe i Agatha Christie. Però també hi ha hagut –i hi ha– molts escriptors i escriptores que han escrit novel·les de detectius en català: [Albert Llanas](#), [Mercè Rodoreda](#), [Manuel de Pedrolo](#), [Jaume Fuster](#), [Isabel-Clara Simó](#) o [Andreu Martín](#) en són, només, alguns exemples.

1.2 Un cop llegit el text, aparelleu cada autor o autora amb la seva obra i si ho necessiteu cerqueu informació a Internet.

Edgar Allan Poe

Arthur Conan
Doyle

Agata Christie

Rafael Tasis

Manuel de Pedrolo

Jaume Fuster

Maria Antònia Oliver

Isabel-Clara Simó

Maria Aurèlia
Capmany

Els crims del carrer de la Morgue

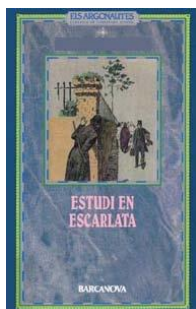
De mica en mica s'omple la pica

Estudi en lila

El jaque de la democràcia

Estudi en escarlata

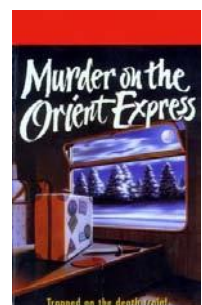
Un crim al Paralelo

La veïna

Joc Brut

Assassinat a l'Orient Express

2. Detectius i detectives

2.1 Des dels seus orígens, al segle XIX, el gènere de detectius (conjuntament amb la novel·la negra i la novel·la-enigma) ha aconseguit crear un públic lector. De fet, el gust del públic en general per aquest gènere ha fet que altres mitjans de creació (com ara el teatre o el cinema i, avui, la televisió) tinguin com a protagonistes detectius, policies i criminals de tota mena.

Quins detectius i policies del món de la ficció, populars darrerament, pots anomenar? A quina pel·lícula, sèrie o novel·la apareixen?

Nom del personatge	On apareix?

2.2 Al setembre de 1928, S.S. Van Dine publicava, a la revista *The American Magazine*, l'article *Les vint regles per al crim perfecte*. No era pas una llista de consells per cometre assassinats, sinó un reglament per als autors i autores que conreaven novel·les de detectius. La majoria d'aquestes regles encara es poden aplicar actualment.

Tria una pel·lícula, sèrie o novel·la de les que has anomenat en l'activitat anterior i digues, posant una creu a la casella SÍ o la casella NO, si compleix la norma de Van Dine. Després fes un recompte de les respostes i contesta les preguntes que trobaràs a continuació de la taula.

Obra triada per analitzar: _____		
Regles d'S. S. Van Dine	SÍ	NO
El lector i el detectiu han de tenir les mateixes oportunitats de solucionar el problema. Totes les pistes s'han d'anunciar i descriure amb detall.		
L'autor no pot usar, respecte al lector, trucs diferents als que el culpable usa respecte al detectiu.		
No han de narrar-se històries amoroses. La trama amorosa distrauria el lector.		
El culpable no pot descobrir-se sota pressió del detectiu o de la policia.		
El descobriment del culpable s'ha de produir per un seguit de deduccions lògiques. Mai per casualitat, accident o confessió espontània.		
Hi ha d'haver, per definició, un policia o detectiu, el qual ha de fer bé la seva feina. La seva tasca consisteix a reunir proves que el conduiran fins al culpable.		
Una novel·la de detectius sense cadàver és inviable.		
Els mitjans per a la resolució del cas han de ser realistes: estan prohibits l'espiritisme i l'endevinació.		
No pot haver-hi més d'un detectiu. Reunir tres o quatre talents suposaria un desavantatge per al lector.		
El culpable ha de ser una persona amb un paper important a la història; un personatge conegut pel lector. Descobrir un culpable que apareix en el darrer capítol o que té un paper insignificant, seria una mostra d'incapacitat de l'autor.		
L'autor no pot escollir el criminal entre el personal domèstic o similars. Seria massa fàcil.		
Hi ha d'haver un únic culpable, sense tenir en compte el nombre de crims comesos.		
Les societats secretes, màfies, sectes... no hi tenen cabuda. Cal distingir la novel·la d'aventures de la novel·la policial o detectivesca.		
La manera en què es comet i crim i els mitjans per descobrir el culpable han de ser racionals i científics. No poden usar-se les ciències ocultes i els seus instruments imaginaris.		

La solució a l'enigma ha d'aparèixer de forma clara, però ambigua, durant la trama. És a dir, si es rellegeix el llibre un cop acabat, s'ha de poder veure que les pistes eren a l'abast i que permetien descobrir el culpable.		
No hi ha d'haver descripcions extenses. Endarrereixen l'acció i distreuen el lector. Cal plantejar un problema, analitzar-lo i resoldre'l.		
El culpable no ha de ser un professional del crim. Els delinqüents habituals són del àmbit de la policia, no dels detectius.		
El que en un principi s'ha presentat com a crim, no pot resultar, al final, un suïcidi o un accident. Seria una traïció al lector.		
El mòbil del crim ha de ser estrictament personal.		
Hi ha alguns trucs que, com que ja han estat usats en moltes ocasions, no apareixeran: a) La marca de les burilles de cigarreta com a prova inculpatòria de la identitat del culpable. b) La sessió d'esperitisme trucada en la qual el culpable, mort de por, confessa. c) La coartada construïda amb un maniquí. d) El germà bessó del sospitós. e) El sèrum de la veritat. f) L'assassinat comès davant els representants de la llei. g) L'ús d'associacions de paraules per descobrir el culpable. h) L'ús d'un codi secret.		
Total		

- Després de completar la taula, marca l'opció correcta d'acord amb les normes de Van Dine. Creus que es poden aplicar a l'obra que has triat?
- El descobriment del culpable s'ha de descobrir per un seguit de
 - Deduccions lògiques
 - Casualitats
- La novel·la de detectius necessita, almenys, un
 - Cadàver
 - Delicte
- Els mitjans per a la resolució del cas
 - Han de ser exclusivament realistes
 - Poden ser l'esperitisme i l'endevinació

- La solució a l'enigma ha de ser
 - Difícil però deduïble per al lector o lectora
 - Impossible per al lector o lectora
- El que en un principi sembla un crim, _____, finalment, un suïcidi o un accident.
 - No pot ser
 - Pot ser

2.3 Els detectius de les primeres obres tenien uns mitjans molt més limitats i rudimentaris que els actuals. Sovint, només podien recórrer a les seves pròpies habilitats, entre les quals no podien faltar les capacitats d'observació, d'anàlisi i de deducció lògica.

Series un bon detectiu? Comprova la teva capacitat d'observació fent l'exercici següent:

- a) Feu grups de quatre o cinc persones.
- b) Escriviu el vostre nom en un paperet i poseu-lo en un recipient.
- c) Observeu-vos, entre vosaltres, durant un minut.
- d) Traieu un dels papers i gireu-vos tots d'esquena, de manera que no pugueu veure-us.
- e) Quan el professor o la professora ho digui, llegiu el nom del company o companya escrit en el paper i apunteu en un full tantes dades sobre el seu aspecte físic com pugueu recordar: roba, sabates, cabells, si duu o no ulleres, característiques físiques, detalls particulars... Teniu un temps màxim de tres minuts.
- f) Torneu-vos a girar i llegiu les vostres observacions al grup. Quantes han estat correctes?

2.4 Una altra manera de comprovar la teva capacitat d'observació és trobar les deu diferències en aquestes dues imatges gairebé idèntiques. Quanta estona necessites? Cronometra't:

(Trobaràs aquest i altres reptes d'observació interactius a: <http://www.didigames.com/stars-differences.html>)

2.5 I com vas de deducció lògica? Els llibres de detectius plantegen un enigma a resoldre al detectiu o detectiva, però també a qui els llegeix. Caldrà, doncs, molt enginy per part teva per saber qui és la persona culpable. Et proposem tres maneres d'agilitar i exercitar la ment abans d'endinsar-te en la lectura:

a) Una endevinalla de lògica o pensament lateral:

Un home arriba a casa seva i fa una pregunta a la seva filla Laia; una pregunta de la qual no coneix la resposta. La pregunta és de tal manera que, sigui quina sigui la resposta, ja sigui vertadera o falsa, li permetrà a l'home saber la resposta correcta.

De quina pregunta es tracta?

Unes pistes per ajudar-te:

1. La filla no coneix res sobre la pregunta.
2. Podria utilitzar qualsevol paraula per respondre.
3. No es troba a l'habitació quan el pare fa la pregunta.

Trobaràs aquest i altres enigmes al web:

Senyor Enigma <http://senyorenigma.blogspot.com/>

b) Un joc per pensar:

Com és el bruixot?

Avui han arribat al poble tres persones que diuen que han vist el bruixot...
Estan molt atabalades i el descriuen amb frases curtes:

- És gras o lleig o fa pudor, diu la primera persona.
- El segon personatge diu: És pelut o gras o lleig.
- La tercera persona que l'ha vist se'ls mira i els diu: El bruixot o bé és lleig o fa pudor o és pelut.

Pensant que el bruixot és, en cada cas, només una de les tres coses... Com és realment?

E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *

THE HOUND OF THE
BASKERVILLES

ARTHUR CONAN DOYLE

El gos dels Baskerville,
d'Arthur Conan Doyle

E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R

E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R

E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R

A. Abans de llegir

E L G U S T P E R

L A L E C T U R A *

E L G U S T P E R

L A L E C T U R A *

E L G U S T P E R

L A L E C T U R A *

E L G U S T P E R

1. Arthur Conan Doyle

1.1 Llegeix la que podria haver estat la notícia necrològica de l'autor:

Dimecres, 8 de juliol de 1930

L'autor, de 71 anys, ha mort a causa d'un atac de cor a Crowbourgh.	El famós escriptor promet mantenir-se en contacte amb la seva família
--	--

MOR DOYLE, EL CREADOR DE SHERLOCK HOLMES

Londres. Ahir va morir *Sir* Arthur Conan Doyle, a casa seva, a Crowbourgh, Sussex, a causa d'una aturada cardíaca, als 71 anys. El famós escriptor i espiritista, conegut especialment per ser autor de les narracions protagonitzades pel detectiu Sherlock Holmes, patia, de feia mesos, una patologia cardíaca. La seva família, però, atribueix l'atac de cor final a l'esforç provocat pel seu darrer cicle de conferències sobre espiritisme a Escandinàvia.

Novel·lista i espiritista

"Sé molt bé que tindrè converses amb el meu pare", declarava aquest matí a la premsa Adrian Conan Doyle, fill del novel·lista, amb la creença que podrà comunicar-se amb el seu esperit.

En el seu darrer aniversari, el passat 22 de maig, A. C. Doyle expressava el seu desig de no ser recordat per la creació literària del detectiu més famós de tots els temps. "Holmes és mort", deia. Amb aquesta contundent afirmació mirava d'evitar el que, probablement, és inevitable: Sherlock Holmes ha traspassat les pàgines de la ficció per instal·lar-se en la imaginada realitat de tothom. Tot i que en les darreres dècades A. C. Doyle havia treballat intensament en la investigació de l'espiritisme són les aventures del seu particularíssim i carismàtic personatge el que l'ha catapultat a la fama. Personatge que, ben aviat, va esdevenir un mite que va transcendir l'escriptor i al qual va eclipsar en popularitat.

Vocació i ofici

Nascut a Edimburg el 22 de maig de 1859, Doyle va demostrar que tenia inclinació per la creació literària de ben petit. Amb només sis anys, escrivia contes que il·lustrava ell mateix. La manca de recursos econòmics de la seva família i l'alcoholisme del seu pare van fer decidir la seva mare a enviar-lo, amb nou anys, a un internat jesuïta: era l'única possibilitat que no presenciés l'ensorrament del seu pare.

El 1876 inicià els estudis de medicina. Va ser aleshores que va conèixer una de les dues persones que el marcarien profundament i en les quals s'inspiraria per construir

Holmes. El Dr. Joseph Bell, al qual ajudava realitzant la fitxa mèdica dels seus pacients abans de cada primera visita, extreia, d'un cop d'ull i sense fer preguntes, més informació dels pacients que la que ell havia aconseguit amb la llarga entrevista. Bell deduïa la procedència, l'ofici, el tipus de família i força dades interessants sobre el passat dels pacients. Després li era molt més senzill fer el diagnòstic. Del seu mestre, Doyle va aprendre a observar, exercitar la memòria i fer deduccions lògiques.

En acabar els estudis, va enrolar-se, amb George Budd, un antic company d'estudis, en un vaixell balener com a metge. Budd esdevingué la segona font d'inspiració per al futur autor. Era enginyós i imaginatiu, però també irònic i sarcàstic fins al punt que ofenia els pacients. No li mancaven, tampoc, grans dosis d'excentricitat i autosuficiència.

Va instal·lar-se a Portsmouth, en una petita consulta a la qual assistia ben poca clientela. El temps lliure el dedicava a escriure. Va aconseguir vendre *Estudi en escarlata* (1887) per la irrisòria quantitat de vint-i-cinc lliures i no en va aconseguir cap èxit. Significava, però, el principi d'una llarga vida: la del detectiu Holmes i el seu ajudant Watson. La genialitat d'un i l'afabilitat de l'altre ja formaven part de la seva caracterització. Aquesta novel·la arribà a les mans d'un editor nord-americà que li n'encarregà una altra amb Holmes com a protagonista. Va escriure, aleshores, *El signe dels quatre* (1890). El seu èxit el féu abandonar la carrera de medicina per dedicar-se per complet a la creació literària.

Atret per la temàtica històrica, ja havia escrit *Micah Clarke* (1889) i, posteriorment, publicà *La companyia blanca* (1891). Però la manca de reacció del públic lector i la insistència de l'editor el van fer tornar a escriure, per a la revista *Strand Magazine*, noves històries detectivesques: *Les aventures de Sherlock Holmes* (1891-92). En acabar aquest cicle, es va veure obligat a iniciar una nova sèrie de relats protagonitzats per l'investigador privat: *Les memòries de Sherlock Holmes* (1892-93). Ho va fer amb la ferma intenció d'acabar per sempre amb el personatge, i en l'última de les històries, *El problema final*, va fer que caigués al fons de les cascades de Reichenbach, en enfrontar-se al seu etern enemic: el professor Moriarty. La reacció del públic va ser tan vehementment contrària –afegint-s'hi la seva mare i la seva esposa– que no va tenir alternativa: entre el 1901 i el 1902 publicava *El gos dels Baskerville*, per capítols, a la revista *Strand Magazine*, nova aventura del detectiu, en la qual simulava que la història transcorria amb anterioritat a l'accident que li causaria la mort.

Les darreres etapes

Però la insistència del públic –que, fins i tot, escrivien cartes a Sherlock Holmes perquè els ajudés a resoldre casos i que cercaven l'inexistent 221b de Baker Street on se suposava que vivia– el van obligar a reviuere'l amb una complicada trama en la qual es justificava que hagués sobreviscut i que hagués estat desaparegut durant anys: *El retorn de Sherlock Holmes* (1903-04). S'hi van afegir, encara, *La vall del terror* (1914-15), *La seva última salutació* (1908-17) i *L'arxiu de Sherlock Holmes* (1924-26).

En un altre vessant com a escriptor, va publicar *El món perdut* (1912), novel·la de ciència ficció, *La guerra dels bòers* (1900) i un article en defensa de Gran Bretanya en la guerra al Sud d'Àfrica, per la qual cosa se li atorgà el títol de Cavaller de l'Imperi Britànic i el tractament de *sir*. A partir de 1924 va endinsar-se en la investigació del moviment espiritista i va escriure'n moltes obres de divulgació.

2. Sherlock Holmes

2.1 Has sentit mai parlar de Sherlock Holmes? I de l'expressió «Elemental, estimat Watson»? És possible que sí. De la mateixa manera que, segurament, t'imagines el famós detectiu amb un barret de caçador i fumant pipa.

Aquest personatge va protagonitzar quatre novel·les i cinc reculls de narracions breus, que es van publicar entre 1887 i 1927. Tot i que en cap de les narracions se'n repassa la biografia, l'autor va donar forma al personatge al llarg de tota la seva obra. Es pot, per tant, reconstruir-la.

Llegeix-ne el resum que tens a continuació:

Biografia de Sherlock Holmes

Va néixer el 6 de gener de 1854, i rebé el nom complet de William Sherlock Scott Holmes. De família adinerada, era nét d'una germana de l'artista francès Ejile Jean Horace Vernet. Tenia un germà més gran, anomenat Mycroft, que tenia un alt càrrec al govern. No es va casar mai ni tingué fills.

En acabar els estudis a Oxford, s'instal·là a Montague Street, molt a prop del Museu Britànic. Allà va decidir aprofitar les seves capacitats de deducció i observació i convertir-se en el primer «Detectiu Assessor Privat» del món. Aquesta tasca de detectiu la inicià amb 24 anys, el 1878, en solitari. No seria fins al 1882 quan s'associaria amb el doctor John H. Watson, al qual havia conegut un any abans a l'hospital St Bartholomew. Plegats, llogarien unes cambres on allotjar-se al cèlebre 221b de Baker Street, on residí fins que plegà de la seva tasca de detectiu, el 1904. El nombre de casos que investigà fou elevadíssim: més de sis-cents. Va deixar d'exercir de 1890 a 1893. El 1902 havia de ser nomenat cavaller per la corona britànica com a reconeixement, però va rebutjar aquest honor.

Tenia un caràcter ben peculiar: tant podia estar-se dies i nits tancat en una cambra, com llançar-se a un ritme d'activitat estressant. Intel·ligent, observador i molt bon professional, també era superb i força immodest. El disgustava que no se li reconeguessin prou els seus mèrits. Li agradava sorprendre la gent amb les demostracions de les seves deduccions. Donava importància a l'orgull i a la reputació, i considerava cabdal que l'opinió pública estigués al corrent de les seves grans gestes. Decidit a desllorigar tots els casos, fins i tot els més enrevessats, no dubtava a seguir qualsevol mètode –encara que fos

il·legal– per resoldre’ls. Sovint recorria a les disfresses per aconseguir informació.

Es considerava molt poc sociable. De fet, només se li coneix un amic: el doctor Watson, que també li fa d’ajudant i el respecta i admira profundament. És qui narra la majoria de les seves investigacions. Li agrada viure sol, aïllat, i és profundament misogin. Acurat en la seva higiene i manera de vestir, també domina les convencions socials més exquisides.

Alt –feia 1,80m d’alçada–, prim, de nas aguilenc, ulls grisos i escrutadors, era àgil, fort i molt bon corredor tot i no entrenar-se físicament. Era fumador de pipa i cigars, i addicte a la cocaïna –de la qual Watson aconseguí deshabituar-lo en la seva primera etapa de col·laboració.

Entre les seves afeccions hi ha tocar el violí, escoltar música de matinada, practicar el tir al plat dins de casa seva i l’art. Profundament racionalista i seguidor de Darwin, es nega a creure en res sobrenatural. Va publicar diverses obres tècniques (entre les quals destaquen una monografia sobre la datació de documents i una altra sobre apicultura).

En la primera novel·la que protagonitza, *Estudi en escarlata*, Watson detalla minuciosament els seus coneixements sobre diversos camps:

1. Coneixements de literatura: zero.
2. Coneixements de filosofia: zero.
3. Coneixements d’astronomia: zero.
4. Coneixements de política: febles.
5. Coneixements de botànica: variables. Bé en belladona, opi i verins. No sap res de jardineria pràctica.
6. Coneixements de geologia: pràctics però limitats. Distingeix d’un cop d’ull els diferents tipus de terres. En tornar de les seves caminades m’ha ensenyat els esquitxos que li havien caigut als pantalons i, pel color i la consistència, m’ha dit de quina part de Londres eren.
7. Coneixements de química: profunds.
8. Coneixements d’anatomia: exactes però poc sistemàtics.
9. Coneixements de literatura sensacionalista: immensos. Sembla saber tots els detalls de cadascun dels horrors comesos al llarg d’aquest segle.
10. Toca el violí.
11. És un expert lluitador de bastó, boxejador i espadatxí.
12. Té bons coneixements pràctics de les lleis angleses.

Sabies que...

- En cap de les seves novel·les o narracions breus, Holmes pronuncia la frase «Elemental, estimat Watson»?
- Que l'autor mai va descriure'l vestit amb capa? La capa va ser un recurs per a la primera adaptació cinematogràfica.
- Que la gent creia que existia realment i que a les oficines de correus s'amuntegaven cartes dirigides al 221b de Baker Street demanant-li ajuda?
- Que l'autor el «va matar» en la narració *El problema final* perquè estava gelós de la seva popularitat?
- Que al dia següent de l'aparició de la revista on es publicava *El problema final* es van fer mostres públiques de dol?
- Que va haver de ressuscitar-lo, a contracor, per pressió popular i familiar?

3. L'autor i el personatge

3.1 Senyala la resposta correcta, després d'haver llegit la notícia necrològica sobre Doyle i la biografia de Holmes:

1. Doyle tenia dues aficions: la literatura i...
 - a. l'espiritisme.
 - b. l'astronomia.
 - c. la medicina forense.
2. L'autor sentia pel seu personatge...
 - a. una gran estima.
 - b. molt d'orgull.
 - c. una certa gelosia.
3. El novel·lista es va iniciar en la creació literària...
 - a. animat pel seu pare, que era escriptor.
 - b. perquè era amic d'un editor.
 - c. aprofitant el temps lliure que li deixava la manca de clients.
4. El gos dels Baskerville simula estar escrita uns anys abans del que ho va ser realment...
 - a. perquè pogués aparèixer Watson, que ja havia mort.
 - b. perquè pogués aparèixer Holmes, que ja havia mort.
 - c. perquè narra els antecedents d'una altra novel·la, de molt èxit.

5. Pel que fa a la temàtica sobrenatural, autor i personatge...
 - a. dubten.
 - b. discrepen totalment.
 - c. coincideixen.
6. Sherlock Holmes és...
 - a. amable.
 - b. immodest.
 - c. esbojarrat.

4. El clima en *El gos dels Baskerville*

4.1 El clima en què transcorre aquesta novel·la és un dels factors més importants per al desenvolupament de l'argument. Per crear-lo, hi conflueixen tres elements: la localització, la climatologia i les llegendes de por.

Els espais són un dels elements que poden suggestionar-nos i condicionar-nos les emocions. En *El gos dels Baskerville*, a més d'una casa solitària, gran, antiga i fosca, apareix un altre espai corprenedor: el paisatge.

Si pensem en el camp anglès, potser en imaginem boscos i pastures amb ramats tranquils o delimitacions ordenades de jardins polits. En algunes zones més que en unes altres, però, hi ha un paisatge ben diferent: l'erm. Pantans estèrils i forts vents no deixen créixer la vegetació; si més no, res que no siguin herbes baixes. De climatologia

dura –el temps és caòtic, plujós i ventós–, l’erm és ben inhòspit per a la vida humana, per la qual cosa s’hi troben poques cases i molt solitàries.

La zona de Dartmoor –avui parc nacional–, que és la zona on se situa la història d’El gos dels Baskerville, es caracteritza per aquesta tipologia de paisatge. El seu nom, de fet, en prové: moor, en anglès, significa ‘erm’.

Cada una d’aquestes imatges és característica d’un tipus de paisatge. Pots identificar-hi el de Dartmoor?

Busca el significat de les paraules, situa-les sota la imatge corresponent i escriu breument les característiques de cadascun.

taigà tundra erm aiguamoll

www.flickr.com

Nom:

Descripció:

ca.wikipedia.org

Nom:

Descripció:

www.flickr.com

Nom:

Descripció:

ca.wikipedia.org

Nom:

Descripció:

4.2 Les llegendes i la por. Algun cop has canviat la teva manera d’actuar perquè tenies por? Potser et va suggestionar un soroll, un lloc, la foscor, una pel·lícula, una història...? Posa un exemple en aquesta taula, exposant les circumstàncies en què ocorregué.

Lloc	Ambient	Moment	Altres condicionants

B. Durant la lectura

E L G U S T P E R

L A L E C T U R A *

E L G U S T P E R

L A L E C T U R A *

E L G U S T P E R

L A L E C T U R A *

E L G U S T P E R

1. Activitats de comprensió lectora

1.1 Seguint l'ordre dels capítols, completa la taula amb els fets més importants de cada capítol que tinguin relació amb la resolució del cas.

Capítols	Esdeveniments
Introducció	
1. La llegenda del gos dels Baskerville	Hug Baskerville rapta una noia a la seva mansió. La noia s'escapa.
Nus	
2. El doctor Mortimer	
3. La mort de Sir Charles	

<p>4. El problema</p>	<p>Henry Baskerville és l'hereu de Baskerville, nebot de Sir Charles, el seu pare morí. Sir Charles tenia un altre germà, Rodgers, el més jove, que també va morir. És el que més s'assemblava a Hug Baskerville.</p>
<p>5. Sir Henry Baskerville</p>	<p>Mortimer i Sir Henry visiten Sherlock Holmes.</p>
<p>6. La mansió dels Baskerville</p>	<p>De camí a la mansió veuen soldats que busquen un criminal que s'ha escapat de la presó.</p>
<p>7. Els Stapleton</p>	<p>Watson coneix Stapleton.</p>

8. El fugitiu	Watson i Sir Henry descobreixen Barrymore fent senyals per la finestra amb una espelma.
9. La trobada	Sir Henry es troba amb la senyoreta Stapleton.
10. L.L.	La Sra. Barrymore demana a Watson i Sir Henry que no parlin a la policia del seu germà (el fugitiu). Accepten.
11. La senyora Laura Lyons	Watson visita Laura Lyons.

12. L'home del turó	
13. L'engany	
14. El xiscle	Watson i Holmes senten xiscles i surten a l'ermot.
15. L'home del cigar	

<p>16. El quadre</p>	<p>Holmes descobreix en un quadre a la mansió dels Baskerville d'un retrat de Sir Hug de Baskerville que s'assembla molt al Sr. Stapleton.</p>
<p>17. La traició</p>	<p>Holmes demana a l'inspector Lestrade que vagi a Baskerville.</p>
<p>Desenllaç</p>	
<p>18. El gos dels Baskerville</p>	<p>La nit que Sir Henry va a sopar a casa dels Stapleton, els observen Holmes, Watson i l'inspector Lestrade.</p>
<p>19. La fi de la llegenda</p>	<p>Retornen a la casa de Stapleton i troben la Sra. Stapleton lligada al pis de dalt. L'havia tancat el Sr. Stapleton perquè ella no avisés dels seus plans a Sir Henry.</p>

d) Quina nova informació aporta Mortimer sobre la mort Sir Charles?

Capítol 4: *El problema*

a) Quin fet real coincideix amb un element de la llegenda?

b) A qui s'assemblava força el germà més jove?

c) Quin consell demana Mortimer a Holmes?

d) Què es proposa en Holmes, tot i que el Dr. Mortimer no li ho ha demanat?

Capítol 5: *Sir Henry Baskerville*

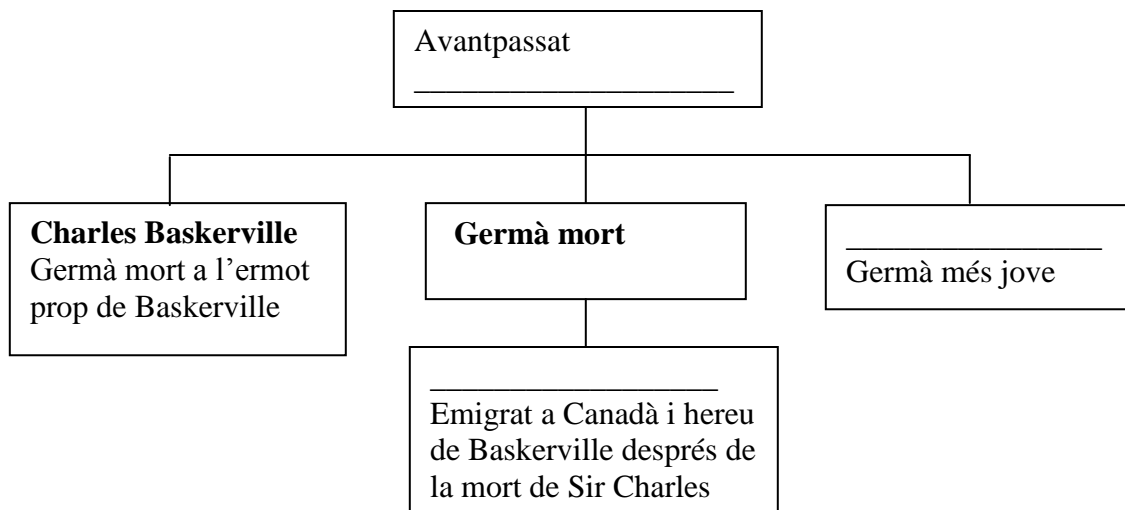
a) Com és Sir Henry?

b) Què li aconsella a Sir Henry, l'anònim que ha rebut?

c) Coneixia Sir Henry la llegenda?

d) Quin consell dona Holmes a Sir Henry?

e) Completa els noms dels personatges en el següent fragment d'arbre genealògic.

Capítol 6: *La mansió dels Baskerville*

a) De qui estarà acompanyat Sir Henry a Baskerville, per protegir-lo?

- b) Com reacciona en Barrymore quan se l'interroga sobre els plors sentits a la nit?
- c) Qui dedueix en Watson que plora? Per què?

Capítol 7: Els Stapleton

Stapleton i Watson tenen una conversa. Stapleton demana i dóna força informació. Omple la taula:

Informació que demana	Sobre Sir Henry:	
	Sobre Holmes:	
Informació que dóna	Sobre ell:	
	Teoria sobre la mort de Sir Charles:	
	Sobre un so que senten:	
	Sobre els seus coneixements de l'erm:	

Capítol 8: El fugitiu

Capítol 9: La trobada

- a) De nit i amagat, el senyor Barrymore fa senyals amb una espelma per la finestra. Per què?
- b) Qui creus que és l'home alt i prim que Watson veu des de la finestra i que està dalt d'un turó?
- c) Completa, amb el contingut de les etiquetes següents, el resum d'una possible carta que Watson envia a Holmes com a primer informe:

evitar

desaprovació

menjar

plorant

Dr. Mortimer

creences populars

obscuritat

la mort

dues setmanes

una espelma

els Barrymore

les cabanes

l'autorització

presó

Benvolgut Holmes,

Feia temps que no us escrivia, perquè no s'havia esdevingut res d'interessant. Ara, però, les coses han canviat.

Es creu que el pres que va escapar de la a) _____ fa b) _____ s'havia ocultat a l'erm. És fàcil amagar-se a c) _____, i més en un terreny tan inaccessible, però no hi ha d) _____. Així, doncs, segurament ja ha marxat. El veïnat respira tranquil.

La Srta. Stapleton sembla necessitar e) _____ del seu germà constantment i per a tot. Stapleton semblava que compartia les f) _____. Pel que fa al festeig de Henry amb la seva germana, Stapleton en mostra, discretament, la seva g) _____. Fa tot el que pot per h) _____ que es trobin sols.

Amb el i) _____ vam anar a veure el lloc on trobà j) _____ sir Charles. Crec que sir Charles fugia d'alguna cosa que va veure a l'erm: un gos d'atura, potser? O un gos espectral i monstruós?

El més important, però, té a veure amb k) _____. La Sra. Barrymore, continua fent cara d'haver-se passat les nits l) _____. Ara bé, el que us sobtarà més és el meu darrer descobriment. Aquesta matinada he sentit un soroll. He sortit al passadís i he vist el majordom amb m) _____ a la mà, que caminava cautelosament. Ha entrat en una de les habitacions buides i s'ha estat uns minuts guaitant per la finestra, des d'on només podia veure-hi n) _____.

He de resoldre aquest misteri com sigui.

Dr. John H. Watson

Baskerville Hall, Devonshire, 13 d'octubre.

d) Encercla les opcions correctes per completar el resum d'una possible carta que Watson envia a Holmes com a segon informe:

Benvolgut Holmes,

Alhora que les coses comencen a esclarir-se, també es compliquen més. Us ho explico:

Un dia que sir Henry em va demanar que el deixés anar tot sol a l'erm per trobar-s'hi amb la Srta. Stapleton, vaig a) [seguir-lo / tallar-li el camí] sense que em pogués veure per no faltar a les instruccions que m'havíeu donat. Abans que ells mateixos se n'adonessin, vaig veure aparèixer el germà. b) [Orgullós / Enfurismat], va fer tornar la noia amb ell.

Us exposo tot seguit la resolució del misteri de les passejades nocturnes de Barrymore. La segona nit de la nostra investigació vaig poder comprovar que feia senyals amb c) [l'espelma / la mà] a algú de l'erm. No ens volia donar d) [l'arma / explicacions]. Les respostes a tot plegat, les va donar e) [el fugitiu / la Sra. Barrymore], que va aparèixer en aquell moment: el senyal que feia el seu f) [marit / cunyat] significava que tenien menjar i roba preparats per a algú que s'amaga a l'erm: el seu germà, que no és ningú altre que g) [el Dr Mortimer / el fugitiu de la presó].

Ens vam llançar a encalçar-lo, h) [armats / desarmats]. Aleshores fou quan, enmig de la foscor, un so esgarrifós ens corglaçà: l'udol d'un gos, que sir Henry identificà tot seguit com el gos dels Baskerville.

Tinc el pesar d'informar-vos que el delinqüent va i) [escapar / morir]. Però el més intrigant és que vaig descobrir la silueta d'un home j) [baix i gras / alt i prim] retallant-se en la claror k) [de la lluna / d'un fanal]. Qui devia ser aquest altre home que es trobava a l'erm?

Us demano, estimat Holmes, que abandoneu els afers que us retenen a Londres i que vingueu tan bon punt us sigui possible.

Dr. John H. Watson

Baskerville Hall, Devonshire, 15 d'octubre.

e) Relaciona amb fletxes els noms dels personatges amb les accions que realitzen:

Holmes	A la nit sent el plor d'una dona.
Watson	Fuig de la presó i s'amaga a la zona de Baskerville.
El fugitiu	Encarrega a Watson que acompanyi Sir Henry a Baskerville.
Barrymore	Baskerville li sembla una casa encantada.
Sir Henry	Aconsella a Sir Henry que no surti a l'erm de nit. Fa senyals de nit amb una espelma

Capítol 10: *L.L.*

Capítol 11: *La senyora Laura Lyons*

- a) Qui és L.L?
- b) Quina relació tenia amb Sir Charles?
- c) Com va conèixer L.L. a Sir Charles?
- d) Com reacciona Laura Lyons quan Watson l'interroga sobre la nit de la mort de Sir Charles?
- e) Tot i que la mort de Sir Charles es va produir en un espai obert, el nombre tan reduït de persones que hi viuen a prop suggereix que l'assassí es troba en un cercle molt tancat. Pots fer-ne una llista?

1. _____ 4. _____

2. _____ 5. _____

3. _____ 6. _____

Capítol 12: *L'home del turó*

- a) A més d'alguns estris i de menjar, què troba en Watson a l'interior de la cabana?
- b) Qui és l'home alt i prim del turó?

Capítol 13: *L'engany*

- a) Amb quin objectiu Holmes s'ha amagat a la cova?
- b) Com reacciona Watson quan s'assabenta que Holmes s'ha amagat per seguir la investigació?
- c) Quines deduccions ha fet Holmes que aporten més dades a la investigació?

Capítol 14: *El xiscl*

- a) Holmes revela a en Watson la identitat de l'assassí. Qui és?
- b) Quin esdeveniment interromp la conversa entre Holmes i Watson?
- c) Quina importància té la roba que duu el cadàver en la seva identificació?

Capítol 15: *L'home del cigar*

- a) Holmes tot i saber qui és l'assassí, no dóna el cas per tancat. Per què?
- b) En què menteix Holmes a Stapleton? Per què?

Capítol 16: *El quadre*

- a) A qui li recorda el retrat de Sir Hug a Holmes?
- b) Qui creu Holmes que és realment Stapleton?
- c) Holmes, a qui demanarà col·laborar per resoldre el cas?

Capítol 17: *La traïció*

Escriu una **V** o una **M** en la casella de la dreta, segons si les afirmacions són veritat o mentida:

1. Watson, Holmes i Sir Henry denuncien Barrymore a la policia per haver ajudat un fugitiu.	
2. Holmes demana la col·laboració de Sir Henry, però no li n'explica els motius.	
3. Les faccions del malvat Hug són similars a les d'Stapleton.	
4. El mòbil de l'assassinat és econòmic: l'assassí pretén cobrar l'herència dels Baskerville.	
5. Holmes i Watson accepten d'acompanyar Sir Henry a sopar a casa dels Stapleton	
6. Sir Henry ha de fer creure a Stapleton que tornarà a casa amb cotxe.	
7. Holmes espera la col·laboració de Lestrade, al qual ha enviat un telegrama.	
8. Holmes descobreix que els Stapleton no són en realitat germans per una fotografia.	
9. La Sra. Laura Lyons ja sabia qui era en realitat la Srta. Stapleton.	
10. La Sra. Laura Lyons descobreix que ha estat utilitzada i enganyada per Stapleton.	

Capítol 18: *El gos dels Baskerville*

Capítol 19: *La fi de la llegenda*

a) Per què creus que el gos que perseguia Sir Henry estava untat amb un producte que feia un efecte de treure foc per la boca?

b) Les aventures del detectiu Sherlock Holmes són narrades pel seu ajudant Watson, que també hi participa de primera mà.

Imagina que aquest personatge pren notes dels esdeveniments, per poder exposar-los després amb tot detall. Ordena-les per reconstruir el clímax de la novel·la, com si estigués narrada en primera persona:

Veig com un gos enorme i negre, d'ulls brillants, que treu foc per la boca.

Escorcollem la casa, però no trobem ni rastre d'Stapleton.

Holmes, Lestrade i jo ens amaguem prop de la casa dels Stapleton.

El gos duu part del cap pintat amb fòsfor.

La Sra. Stapleton declara que el seu marit deu haver fugit a l'ermot.

La Sra. Stapleton no és amb ells.

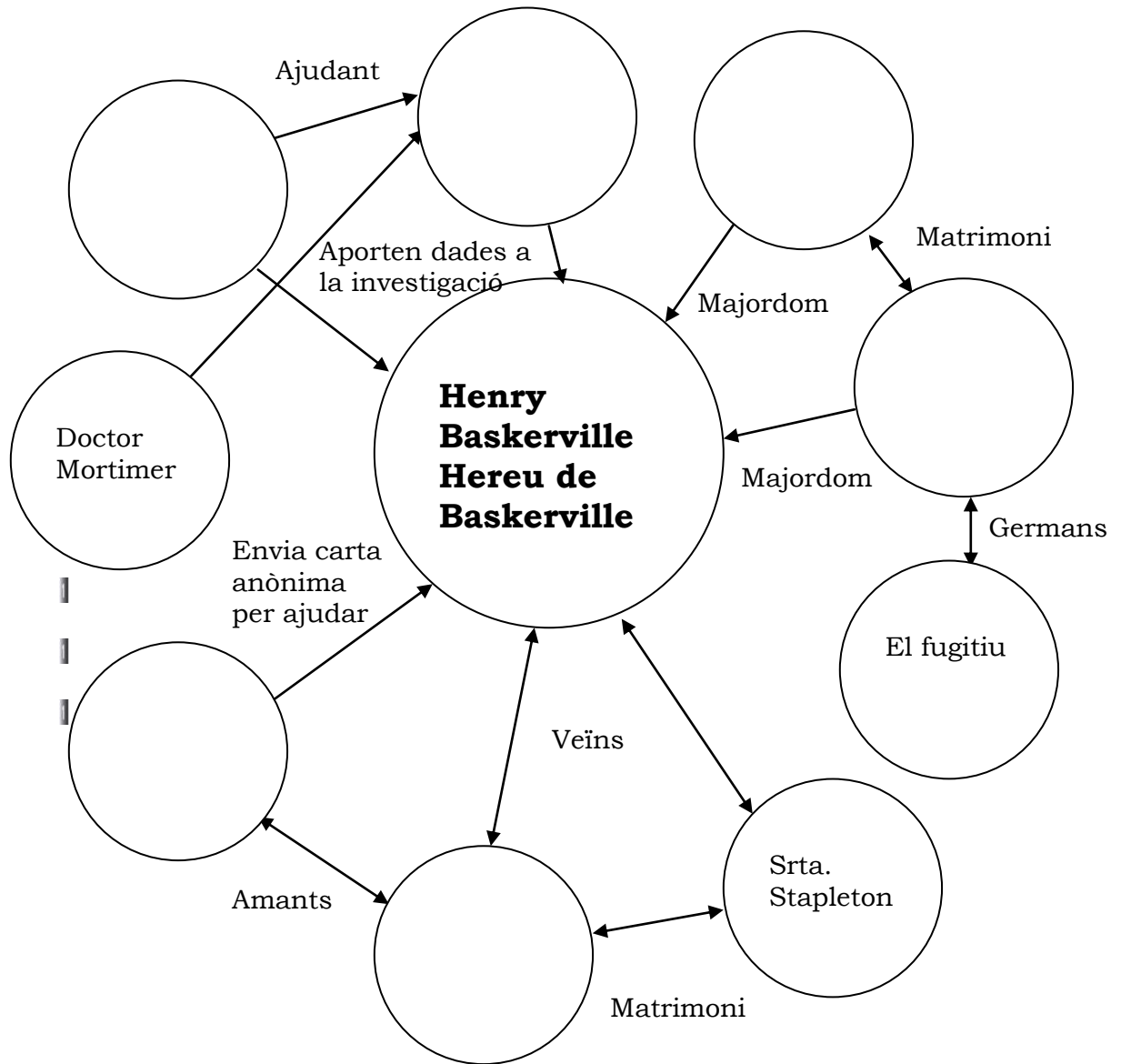
Holmes es preocupa per l'arribada imminent de la boira.

Holmes mata el gos a trets quan ja atacava Sir Henry.

Troblem la Sra. Stapleton emmordassada en una cambra tancada amb clau.

Veig a través de la finestra que Stapleton i Sir Henry són a la cuina.

2.2 Completa el diagrama amb el nom dels personatges relacionats amb Henry Baskerville que apareixen al llarg de la lectura.

C. Després de llegir

E L G U S T P E R

L A L E C T U R A *

E L G U S T P E R

L A L E C T U R A *

E L G U S T P E R

L A L E C T U R A *

E L G U S T P E R

1. Qui és qui?

1.1 Recordes qui és cada personatge de la novel·la? Relaciona els noms amb la descripció.

Watson	Dissortat hereu d'una gran fortuna.
Sherlock Holmes	Servent fidel al seu amo, però encara més a la seva esposa.
Barrymore	Prestigiós professional, desvetllador de misteris.
Henry Baskerville	Metge que viu al límit entre la raó i la superstició.
Sra. Barrymore	Protectora del germà, encara que aquest sigui la pell del dimoni.
Laura Lyons	Observador, narrador i ajudant lleial.
Dr. Mortimer	Quan es tracta de matar, tant li és un home com una papallona.
Srta. Stapleton	Abans de morir donà un document al Dr. Mortimer on s'explica la llegenda.
Hug Baskerville	En un arbre genealògic, ocuparia un lloc equivocat.
Stapleton	Malvat que trobà la mort a l'erm, generacions enrere.
Charles Baskerville	Còmplice innocent.

1.2 En aquesta novel·la, la veu narrativa i l'acció se centren en Sherlock Holmes, el Dr. Watson i Sir Henry. La resta de personatges –tot i que hi ha diferències entre ells– tenen aparicions força reduïdes i, aparentment, anecdòtiques. Tanmateix, per a la trama dels fets són molt importants.

Uneix amb fletxes els noms dels personatges de la columna de l'esquerra amb els fets que protagonitzen i que són cabdals per a l'argument:

Dr. Mortimer	És la causa per la qual el fugitiu tria l'erm per amagar-se.
Sra. Barrymore	planteja el cas a Holmes.
Laura Lyons	És l'origen de la llegenda, al voltant de la qual l'assassí idea el pla.
Srta. Stapleton	L'assassí la utilitza per fer que Sir Charles surti de casa, sol, de nit.
Hug Baskerville	És l'origen de la llegenda, al voltant de la qual l'assassí idea el pla.

2. El detectiu

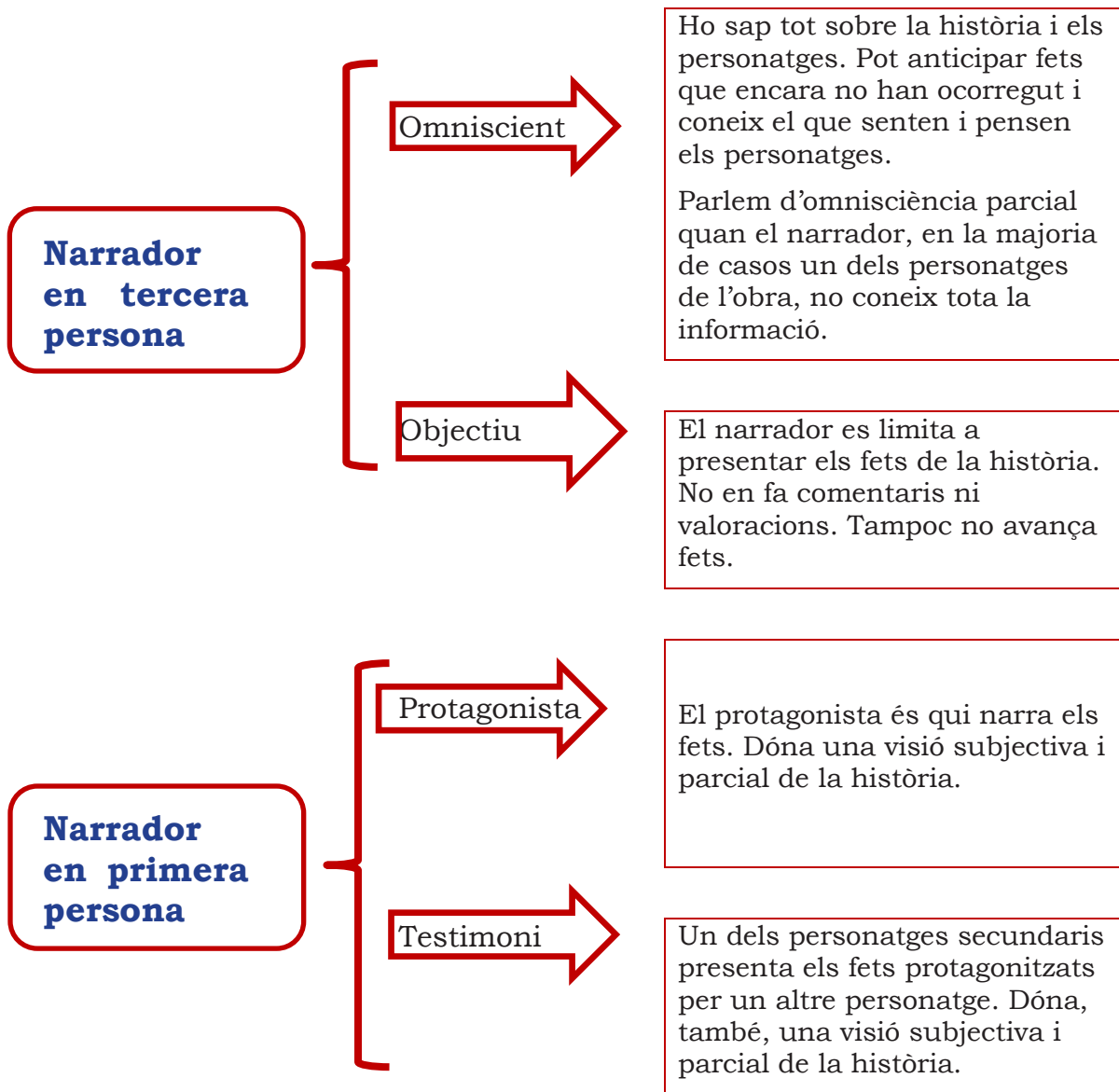
2.1 Un dels principals motius pels quals les novel·les de Sherlock Holmes van tenir tant d'èxit va ser la personalitat, ben particular, del protagonista. Assenyala les característiques que el defineixen:

intel·ligent	curiós	rude	orgullós	dèbil
dubitatiu	immodest	fals	malfactor	irònic
despistat	educat	fort	resolutiu	culte
veloç	supersticiós	avariciós	ximple	planificador
violent	bohemi	observador	racionalista	cruel

3.El narrador

3.1 El narrador d'El gos dels Baskerville és en Watson, que també hi apareix com a personatge. De la posició que ocupa el narrador en la història, de la seva perspectiva, depèn el punt de vista narratiu.

Els tipus de narradors existents són diversos:

De quin tipus és el narrador d'El gos dels Baskerville? Justifica la resposta.

4.El criminal

4.1 La genialitat detectivesca de Sherlock Holmes es fa palesa quan s'oposa a un criminal que també actuï de manera genial. En el fons, Holmes admira la intel·ligència del delinqüent que persegueix en aquesta aventura.

Omple aquesta taula amb els detalls del crim: el mòbil, la metodologia, els recursos necessaris i les persones que en són còmplices:

Mòbil		
Metodologia		
Què necessita?	Recursos materials	Recursos psicològics
Còmplices: a) Qui són? b) Saben que ho són? c) Com hi participen? d) Com aconseguix involucrar-los?	a) b) c) d)	a) b) c) d)
Autor material del crim		
Únic testimoni dels fets		

4.2 Quins d'aquests adjectius qualifiquen l'assassí? Indica'ls:

intel·ligent	curiós	rude	orgullós	dèbil
dubitatiu	immodest	fals	malfactor	irònic
despistat	educat	fort	resolutiu	culte
veloç	supersticiós	avariciós	ximple	planificador
violent	bohemi	observador	racionalista	cruel

4.3 Repassa ara els adjectius que has senyalat per descriure Sherlock Holmes (activitat 3). Quines característiques comparteixen el detectiu i el criminal?

5. La trama

5.1 En la novel·la, el suspens i la tensió van en augment a mesura que els esdeveniments s'acumulen, molt pocs dels quals es resolen abans que Holmes reaparegui en escena. Podries ordenar-los?

Sir Henry rep un anònim.

Barrymore menteix en negar que és la seva dona qui plora a les nits.

Watson veu la silueta d'un home alt i prim a l'erm.

El Dr. Mortimer explica la llegenda dels Baskerville.

1

A Stapleton li disgusta que Sir Henry festegi la seva germana.

El Dr. Mortimer exposa les circumstàncies de la mort de Sir Charles.

Watson coneix la senyora Laura Lyons

9

Watson sent un udol a l'erm, mentre parla amb Stapleton.

Barrymore fa senyals amb una espelma des de la finestra.

5.2 Conan Doyle havia escrit, sovint, històries detectivesques que es publicaven en revistes i a la premsa en forma de fulletó. Això significava que el lector disposava, a cada entrega, d'un sol capítol. Calia, doncs, que el lector quedés en suspens fins a la propera. Com creus que ho feia? Es percep aquest estil en El gos dels Baskerville?

5.3 La reaparició de Holmes, a la cova de l'erm, significa la revelació de la identitat de l'assassí. Encara queda força història per davant, però. Per al lector, saber qui ha comès el crim ja no és un interrogant. Què és el que queda per descobrir?

5.4 Durant la lectura de l'obra, potser t'haurà semblat irrellevant algun dels fets narrats. A mesura que has avançat, però, hauràs descobert que tots els detalls, fins i tot els més aparentment inconnexos, són importants. Aparella els fets de la columna de l'esquerra amb el seu significat, que trobaràs a la columna de l'esquerra:

Rodger Baskerville s'assemblava molt a Hugo Baskerville.	Morirà enlloc de Sir Henry.
Un fugitiu s'amaga a l'erm.	Posa Watson sobre la pista de Laura Lyons en parlar de la carta cremada.
Sir Henry decideix no denunciar Barrymore.	Holmes s'adona que Stapleton és un Baskerville, en veure que retrat de Hug s'assembla molt a Stapleton.
Sir Henry s'enamora de la Srta. Stapleton.	Stapleton es comporta d'una manera sospitosa.

5.5 Algun dels detalls de l'activitat anterior t'ha fet sospitar d'algun personatge? Quin? Has encertat l'assassí o, almenys, el motiu pel qual el detall era rellevant?

5.6 En la dècada dels anys vint del segle passat, l'escriptor de novel·les de detectius Ronald Knox va fer una llista amb les normes o convencions que habitualment seguien les obres d'aquest gènere. Algunes, les trobaràs a continuació. Digues, en cada cas, si El gos dels Baskerville les compleix o no i de quina manera:

El criminal ha de ser mencionat a la primera part de la història, però no pot ser algú els pensaments del qual el lector pugui seguir fàcilment.	
Tots els factors sobrenaturals són anul·lats d'antuvi. No es consideren.	

No pot haver-hi més d'una cambra o passadís secrets.	
El detectiu no pot ser qui hagi comès el crim.	

5.7 A El gos dels Baskerville, la novel·la gòtica i la novel·la detectivesca es troben per formar una obra que presenta elements propis de la novel·la de terror, de la novel·la d'aventures i del realisme de la novel·la de detectius.

Holmes rebutja qualsevol tipus de superstició i considera que tots els fets són explicables de manera racional. Ara bé, en l'obra apareixen elements de les dues tipologies:

a) Quins elements de la novel·la poden considerar-se sobrenaturals o supersticions i quins racionals? Apunta'ls:

Elements sobrenaturals o supersticions	Elements racionals

b) Què és, per tant, la novel·la? Una obra que parla d'allò sobrenatural o una obra que defensa el racionalisme?

c) Creus que hi ha, en aquesta contraposició entre el que és sobrenatural i el que és racional, alguna influència de l'època en què va ser escrita?

d) Podria, l'obra, deslliurar-se dels elements sobrenaturals? Per què?

6. El text

El gos dels Baskerville és un exemple de gènere narratiu. Conté, tanmateix, altres tipologies textuais: a més de narració breu (en forma de llegenda), hi trobem notes i descripcions (tant físiques com psicològiques). Els diàlegs també són importants.

6.1 En el capítol 9 es produeix una escena curiosa, en la qual Sir Henry dialoga amb la Srta. Stapleton. T'imagines aquest diàleg?

a) En grups de tres, escriviu el diàleg que sostenen Sir Henry i la Srta. Stapleton, en el qual irromp Stapleton. Comenceu des que es troben fins que la Srta. Stapleton marxa amb el seu germà.

b) Després, representeu-lo a l'aula i compareu les diverses versions que n'heu fet. Són gaire semblants? Quines diferències hi trobeu?

Podeu començar de la manera següent:

Sir Henry [Dret, nerviós, mirant cap al camí]: Srta. Stapleton! [Pausa]
Srta. Stapleton... M'alegro profundament de veure-us...

Srta. Stapleton [Sense somriure]: Sir Henry... No dispo de gaire temps... Espero que entendreu que...

Sir Henry: Oh! No voldria pas entretenir-vos més del que us complagui...
És només que volia comunicar-vos una cosa que sens dubte...

Srta. Stapleton [Tallant-lo impacient]: Escolteu-me, si us plau.

6.2 Imagineu-vos que la primera informació que Sherlock Holmes té sobre la mort de Sir Charles fos la que recull la premsa. Com seria la notícia sobre la resolució del cas? Redacteu-la, en grups, tenint en compte que ha de tenir titular, imatges, peus de foto, el cos del text i frases destacades.

6.3 Sens dubte, Holmes s'avindria a exposar com van esdevenir-se els fets i quines van ser les seves estratègies. El reconeixement a les seves aptituds no li semblaria sobrer. Fes un salt en el temps i imagina't que, avui, pots entrevistar-lo en un programa de televisió.

En parelles, prepareu l'entrevista oral per a la resta de companys i companyes. Tot i que han de tenir punts en comú, repartiu els temes

següents entre els grups, de manera que no sigueu més de tres grups els qui us centreu en el mateix:

- Relació amb Watson: com a ajudant, com a amic.
- Comportament de Sir Henry.
- El criminal.
- Les supersticions.
- La seva preparació professional.
- Les pistes.
- El futur dels personatges.

Mireu de dramatitzar el to, la postura i l'actitud de Holmes i de qui l'entrevisti.

6.4 A més de còmics, les aventures de Sherlock Holmes s'han adaptat nombroses vegades en sèries de televisió -incloses les de dibuixos animats- i al cinema. El gener de 2010 es va estrenar a Catalunya una altra adaptació cinematogràfica:

<http://sherlock-holmes-movie.warnerbros.com/dvd/index.html>

Abans de començar el rodatge, guionistes i equip de direcció van haver de planificar cada escena en un esbós (storyboard): una seqüència d'imatges dibuixades, amb els diàlegs, en què ja es preveuen els plans d'enfocament. És, si fa no fa, com un còmic. Sovint és força esquemàtic.

Al març del 2011 se'n va estrenar al Canal 3XL una nova i exitosa versió amb Benedict Cumberbatch com a detectiu Sherlock Holmes i Martin Freeman com a doctor John Watson.

En grups, imagineu que sou l'equip que ha de preparar el tràiler d'una pel·lícula en què Sherlock Holmes protagonitza *El gos dels Baskerville*. En grups, feu-ne l'*storyboard*. Si us hi atreviu i disposeu de càmera de vídeo, enregistreu-lo i visioneu-lo a l'aula.

7- Emulant Holmes... o l'assassí

7.1 Els homenatges que s'han fet al detectiu creat per Conan Doyle són molt nombrosos i molt diversos. Segur que tu també pots crear un text narratiu amb el qual, directament o indirectament, homenatgis Sherlock Holmes. Planifica una història breu i redacta-la.

7.2 Sir Henry rep un anònim. Avui podria enviar-se un SMS amb remitent restringit, o un correu electrònic des d'una adreça en un servidor gratuït, cosa que, segur, seria molt més ràpida. Comproveu-ho creant un text breu amb paraules o lletres retallades de diaris i revistes: repartiu-vos entre els membres de la classe les frases d'un passatge d'El gos dels Baskerville. Després, pengeu-les de manera que el passatge quedi reconstruït.

7.3 Imagina't que ets autor de novel·les de detectius. En l'argument hi ha d'aparèixer un acte delictiu, que el protagonista haurà d'investigar. Planifica l'assassinat que ha de cometre el delinqüent. Quin serà el seu objectiu? Quina metodologia seguirà? I el més important: com s'ho farà per intentar no deixar cap pista que l'involucri? Medita-hi, pren notes i, al final, explica el pla a un company o una companya perquè, ara en la pell del detectiu, t'hi trobi els punts dèbils (si n'hi ha cap, es clar!).

8. 221b de Baker Street

8.1 Moltes de les persones que seguien les aventures de Sherlock Holmes amb la lectura de les històries d'Arthur Conan Doyle creien que el detectiu existia realment. No era poc freqüent que li escrivessin amb l'esperança que les ajudés a resoldre un crim o algun altre enigma.

Per parelles, escriviu una carta a Sherlock Holmes demanant-li els seus serveis de detectiu per resoldre un crim. Amb l'ajut d'un dau, en la taula següent tindreu els elements bàsics de l'assassinat que li heu d'exposar. Si us surt el número sis, haureu de pensar un element diferent. Penseu que heu d'insinuar la persona culpable i el mòbil, però sense que sigui massa evident:

	Què sou?	Víctima	Lloc	Mètode	Mòbil	Culpable
1	cònjuge	persona rica	bosc	asfixia	passional	familiar
2	periodista	boig / boja	llit	arma blanca	econòmic	amic /amiga
3	veí / veïna	ancià /anciana	tren	verí	venjança	metge /metgessa
4	amic /amiga	polític /política	carreró	tret	enveja	advocat /advocada
5	familiar	presidiari /presidiària	edifici abandonat	cops	fortuït (equivocació)	polícia
6	un altre /una altra	un altre /una altra	un altre	un altre	un altre	un altre /una altra

Podeu redactar-la en aquesta plantilla:

(Nom i adreça de l'emissor)
(Nom i adreça del destinatari)
(Salutació)
(Cos de la carta)
(Comiat)
(Signatura)
(Lloc i data)

8.2 Redacteu, ara, també per parelles, la resposta de Sherlock Holmes. Argumenteu de manera creïble la resolució del cas. Imitau el to formal i orgullós que empraria el detectiu. (Podeu utilitzar la mateixa plantilla de l'activitat anterior.)

Font de les imatges

Société Sherlock Holmes de France. (2014, 27 de desembre). *Wikipedia, La enciclopedia libre*. Data de consulta: 11:12, febrero 23, 2015 des de http://es.wikipedia.org/w/index.php?title=Soci%C3%A9t%C3%A9_Sherlock_Holmes_de_France&oldid=79040704.

Meiringen. (2014, 2 de desembre). In Wikipedia, The Free Encyclopedia. Data de consulta: 11:26, febrer 23, 2015, des de <http://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Meiringen&oldid=636307974>

Manybooks. Data Data de consulta: febrer de 2015 des de <http://manybooks.net/titles/doyleartetext02bskrv11a.html>